

GVN § 6:6

Dnr. GVN 2019/0061(a)

Återrapportering av uppdrag 28 i Kommunfullmäktiges budget 2019- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden får i uppdrag att i samråd med socialförvaltningen kartlägga det pågående arbetet i kommunen rörande hedersrelaterad problematik i syfte att motverka psykisk och fysisk ohälsa hos unga

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens beslut

1. Godkänna utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2019-08-13 som återrapportering av Kommunfullmäktiges uppdrag 28 i Budget 2019.
2. Överlämna återrapportering av uppdrag 28 i Budget 2019 till Kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

-Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande 2019-08-13.

Förslag till beslut

Kenneth Netterström (M) yrkar bifall till utbildningsförvaltningens beslutsförslag innebärande att

1. Godkänna utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2019-08-13 som återrapportering av Kommunfullmäktiges uppdrag 28 i Budget 2019.
2. Överlämna återrapportering av uppdrag 28 i Budget 2019 till Kommunfullmäktige.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar enligt Kenneth Netterströms (M) yrkande och finner att så är fallet.

Expedieras

-Kommunstyrelsen
-Akten

Justerandes signaturer

Utdragsbestyrkande

Tjänsteutlåtande

Utbildningsförvaltningen

Till Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Datum 2019-08-13

Dnr GVN 2019/0061(U)

Återrapportering av uppdrag 28 i Kommunfullmäktiges budget 2019 – Gymnasie – och vuxenutbildningsnämnden får i uppdrag att i samråd med socialförvaltningen kartlägga det pågående arbetet i kommunen rörande hedersrelaterad problematik i syfte att motverka psykisk och fysisk ohälsa hos unga

Sammanfattning

Underlaget från det kartläggningsarbete som genomförts omfattar enkätundersökning till skolledare och förskolechefer, dialogmöten och samtal med representanter från olika verksamheter i kommunen samt enkätsvar från ungdomsenkäten LUPP. Förutom kartläggningen av det pågående arbetet rörande hedersrelaterad problematik har utredningen fångat upp de yrkesverksammas upplevelse av problematikens omfattning. Skola och Ungdomsmottagning är de verksamheter som idag arbetar både förebyggande och åtgärdande med problematiken. I andra verksamheter finns en grundläggande kunskap men inget uttalat systematiskt arbete.

Beslutsförslag

- 1. Godkänna utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2019-08-13 som återrapportering av Kommunfullmäktiges uppdrag nr 28 i Budget 2019.**
- 2. Överlämna återrapportering av uppdrag 28 i budget 2019 till Kommunfullmäktige**

Bakgrund

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått i uppdrag att i samråd med socialförvaltningen kartlägga det pågående arbetet i kommunen rörande hedersrelaterad problematik i syfte att motverka psykisk och fysisk ohälsa hos unga.

Förvaltningens slutsatser

Efter genomfört kartläggningsarbete är förvaltningens slutsats att hedersrelaterad problematik förekommer, om än inte i någon omfattande utsträckning, och att ett visst förebyggande och åtgärdande arbete sker inom delar av kommunens verksamheter. I majoriteten av kommunens verksamheter som ingår i kartläggningen är man medveten om problematiken men bedriver inget systematiskt arbete med frågan. Flera av instanserna lyfter vinsterna med det länsgemensamma samarbetet Origo som erbjuder stöd och rådgivning till både yrkesverksamma och utsatta ungdomar. Samtliga instanser efterfrågar ökad kunskap om problematiken kopplat till den

Tjänsteutlåtande

målgrupp man arbetar med och ställer sig positiva till förvaltningsöverskridande samverkan i frågan.

Bilagor

1. Kartläggning av pågående arbete i Österåkers kommun rörande hedersrelaterad problematik, 2019-08-13
2. LUPP-tabeller, 2019-08-13
3. Frågeformulär till skolledare och förskolechefer, 2019-08-13

Kerstin Johansen
Tf Utbildningsdirektör

Linn Sandegård
Utvecklingsledare

Pia Jonason
Enhetschef Ungdomsmottagningen

Expedieras:
Kommunfullmäktige

Kartläggning av pågående arbete i Österåkers kommun rörande hedersrelaterad problematik.

Definition

Regeringens beskrivning och definition av hedersrelaterat våld och förtryck

Regeringen har i sin Handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer (Skr. 2007/08:39) på ett tydligt sätt beskrivit och definierat hedersrelaterat våld och förtryck:

”När det gäller hedersrelaterat våld och förtryck är kontrollen av flickors och kvinnors sexualitet central och starkt knuten till kollektivet. I hederstänkandet står föreställningar om oskuld och kyskhet i fokus och familjens rykte och anseende ses som avhängigt flickors och kvinnors faktiska eller påstådda beteende. Detta förhållande kan vara mer eller mindre uttalat och kontrollen kan sträcka sig från vardagliga former av begränsningar i flickors och kvinnors liv som berör exempelvis klädval, socialt umgänge och rörelsefrihet till livsval som utbildning, jobb och giftermål och skilsmässa. I sin mest extrema form resulterar hederstänkandet i hot om våld och våld, inklusive dödligt våld. Det hedersrelaterade våldets kollektiva karaktär innebär att det kan finnas fler förövare av båda könen och att offren kan vara både kvinnor och män samt flickor och pojkar. Det kan också innebära att våldet sanktioneras av familjen och den närmaste omgivningen, även av andra kvinnor.”

I rapporten *Det hedersrelaterade våldets och förtryckets uttryck och samhällets utmaningar - En kartläggning i Göteborg, Malmö och Stockholm 2017–2018* framförs att uppfattningen om att hedersrelaterat våld och förtryck enbart handlar om heteronormativa relationer mellan könen leder till att många barn och ungas utsatthet inte uppmärksammas. Arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck präglas fortfarande av bilden av att den utsatta är en heterosexuell flicka eller ung kvinna. Personer med funktionsnedsättningar, pojkar och män, ensamkommande barn och unga, samt hbtq-personer riskerar därmed att osynliggöras när de inte passar in i den mall man skapat för att identifiera utsatta. Unga hbtq-personer med intellektuella funktionsnedsättningar är särskilt sårbara.

En av de saker som skiljer hedersrelaterat våld och förtryck från andra typer av våld i nära relationer är att våldet syftar till att bevara, eller återupprätta, en familjs heder inför en specifikt definierad omgivning. I den bemärkelsen är hedersvåldet överlagt och publikt vilket betyder att det har ett uttalat mål som endast kan uppnås när den omgivning man räknar som sin egen får kännedom om att våldet har utövats. Parallellt med det publika våldet förekommer en rad våldshandlingar som sker i det fördolda och kan ses som utslag av mäns våld mot kvinnor, vuxnas våld mot barn eller annan social problematik.

Det är viktigt att poängtera att hedersvåld inte är kopplat till någon specifik religion eller något särskilt land. Det finns i många samhällen och handlar ofta om traditioner och oskrivna regler som finns inom vissa grupper.

Tillvägagångssätt

Underlaget till kartläggningen har inhämtats från olika aktörer och företrädare för olika verksamheter i kommunen som möter barn och ungdomar och/eller arbetar främjande och förebyggande. De verksamheter och funktioner som ingått i kartläggningen är enheten för barn och unga hos socialförvaltningen, skolledare, förskolechefer, centrala elevhälsan, fritidsgårdsenheten, föreningslivet genom fritidskonsulenten, ungdomsmottagningen, verksamheten för det kommunala aktivitetsansvaret, Trygg i Österåker och integrationsenheten.

Metoderna som har använts för att kartlägga det lokala läget i kommunen är enkätundersökningar, dialogmöten i grupp och enskilt med representanter från kommunala verksamheter och funktioner, samt frågeunderlag. För att sätta in det lokala läget i en större kontext har kunskapsinhämtning skett från aktuell forskning, statliga styrdokument och pågående nationellt arbete.

Pågående arbete i Österåkers kommun

Origo

Origo är ett samarbete mellan kommunerna i Stockholms län, Polismyndigheten i Stockholms län och Region Stockholm. Origo består av ett arbetsteam med yrkesverksamma från olika myndigheter som samarbetar under ett och samma tak. På Origo finns: en enhetschef, fyra kuratorer, en polis och en barnmorska. Verksamheten erbjuder anonyma stödsamtal till ungdomar samt konsultativt stöd till yrkesverksamma och utgör ett komplement till det lokala arbetet i stadsdelar och kommuner. De hjälper till med fakta, konkreta råd, informationsmaterial, utbildningar samt stöd och vägledning i enskilda ärenden. De kan också hänvisa till andra som är kunniga inom området.

Unga har alltid möjlighet att vara anonyma i sin kontakt med Origo och behöver inte uppge hemkommun för att få stöd. Under 2018 har Origo haft samtal/givit stöd till 4 ungdomar som uppgett Österåker som hemkommun.

Skola, förskola och central elevhälsa

Inledningsvis skickades en enkät (bilaga 3) ut till samtliga skolledare och förskolechefer, så väl kommunala som fristående. Enkäten har omfattat frågor om upplevd förekomst av hedersrelaterad problematik samt frekvens av förebyggande och åtgärdande arbete på området. Enkäterna följdes upp av ett dialogmöte där reflektioner och iakttagelser diskuterades.

I enkätsvaren uppgav endast ett par av rektorer och förskolechefer att de misstänkt att barn/elever i deras verksamhet varit utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Under det efterkommande dialogmötet med de kommunala rektorerna utgick diskussionen från den lista av tecken på hedersrelaterad problematik i skolmiljö från Skolverkets stödmaterial om *Hedersrelaterat våld och förtryck – Skolans ansvar och möjligheter*:

- Bevakning/misstanke om bevakning av syskon eller andra familjemedlemmar
- Olika villkor för syskons deltagande i sociala sammanhang
- Kontroll av barns och ungas klädsel eller olika kläd- och beteendekoder i och utanför skolan
- Kontroll av fritiden, exempelvis att eleven inte får delta i aktiviteter utanför skolan
- Barn och ungdomar som inte tillåts delta i vanligt förekommande skolaktiviteter till exempel klassresa med övernattnig, musikundervisning, idrottsundervisning, könsblandad simundervisning och sex- och samlevnadsundervisning.
- Barn och ungdomar som inte tillåts delta i vanligt förekommande fritidsaktiviteter såsom att gå på gym, dansa, simma, spela i ett band, gå på fritidsgård, etc.
- Bekräftat eller misstanke om att barnet/ungdomens familj vill ha kontroll över vänskapsrelationer, nutida och framtida kärleksrelationer samt sexualitet.
- Föräldrar som drar sig undan all kontakt med skolan och föräldrar som motsätter sig stödinsatser från skolans sida
- Oro över att eleven ska föras ut ur landet under lov eller utlandssemester för att bli bortgift
- Upptäckt av konkreta planer på äktenskap mot elevens vilja
- Oro över att familjen ska få reda på att eleven är homosexuell, bisexuell eller transperson
- Uppvisade symtom som kan vara en konsekvens av att en flicka är könsstympad.
- Önskan om att "återställa" sin "modomshinna" eller slidkrans eller tvingas till "oskuldskontroll" för att söka oskuldssintyg eller oskuldsoperation.
- Psykiskt våld i form av begränsningar, ryktesspridning, kontroll, hot och trakasserier.
- Hot om våld mot närstående som exempelvis drabbar de utsattas partners, påtryckningar av skolkamrater, vänner och familj eller andra att utöva våld och förtryck mot andra närstående.

Under diskussionen framkom att 50% av rektorerna de senaste två åren upplevt en eller flera av ovanstående tecken och/eller misstänkt hedersrelaterad problematik. Majoriteten av gruppen har jobbat förebyggande kring frågan genom det ordinarie arbetet med likabehandlingsplaner och de olika diskrimineringsgrunderna. Flera har också vidtagit åtgärder rörande elever, exempelvis genom anmälan till socialtjänst. Rektorerna understryker vikten av att ha fingertoppskänsla och vara observant vid misstanke om hedersrelaterad problematik. Man måste kunna frånga fastställda rutiner för att kunna hjälpa dessa barn och ungdomar och inte riskera att de utsätts för ännu större risker. Ett exempel kan vara att inte rapportera frånvaro vid besök hos stödinstitanser under skoltid. Ett par av rektorerna har använt sig av Origo och är nöjda med det stöd de fått. Det finns också tankar i gruppen om hur man skulle kunna utveckla arbetet med hedersrelaterad problematik och inkludera det mer i hälsofrämjande arbetet. Gruppen lyfter också att stödmaterial från Skolverket är aktuellt och bra.

Gruppen med kommunala förskolechefer uppfattar frågan som aktuell men något avlägsen. Problematiken upplevs inte synlig inom målgruppen små barn utan är något som visar sig tydligare högre upp i åldrarna. Det har i enstaka fall förekommit barn som haft långa frånvaroperioder utan att vårdnadshavarna meddelat orsak, något som kan leda till orosanmälan och tyda på hedersrelaterad problematik i hemmet. Här lyfts vikten av att tidigt informera samtliga vårdnadshavare om vad som kan föranleda en orosanmälan till socialtjänsten.

Det som framträder tydligare i gruppen små barn är vårdnadshavarnas åsikter om vad som är accepterade beteenden hos pojkar respektive flickor. Något som inte per automatik behöver vara kopplad till en hederskontext, men som likväl skulle kunna vara det. I genusfrågan arbetar enheterna

på olika sätt med barnen genom exempelvis likabehandlingsplaner, barnskyddsronder samt diplomering via *Jämställt* som erbjuder utbildningar om jämställdhet och normkritik till skolor, förskolor, föräldrar, företag, organisationer och myndigheter. Det kan dock innebära en utmaning i de fall vårdnadshavarna har en stark åsikt som går emot förskolans värdegrund och uppdrag.

Förskolecheferna är eniga i sin önskan om mer kunskap om hedersrelaterad problematik riktat specifikt mot små barn.

Inom den centrala elevhälsan har personalen gemensamt gått utbildningar i ämnet och arbetar genom hälsosamtalen bland annat med frågor om könsstymning.

Socialförvaltningen – enheten för barn och unga

Enheten uppfattar inte att hedersrelaterade problem förekommer i en majoritet av ärenden. Sådant som släkter utsätter barn för, oavsett hederskontext eller inte, är enheten van att hantera så man ser inte sådana frågor som ett särskilt problem. Det finns därför inte heller någon särskild statistik just för hedersrelaterade problem. Ärenden hanteras på samma sätt men man uppger ändå att det är av vikt att täcka in hedersperspektivet. Personalen inom enheten känner sig väl rustade att hantera hedersproblematik. Kontakt med Origo sker vid behov och enheten är nöjd med resursen och de konsultationer man haft. Samarbete med skolor sker på individnivå. Något pågående förebyggande arbete förekommer inte i dagsläget.

Ungdomsmottagningen

På Åkersberga ungdomsmottagning sker såväl förebyggande som åtgärdande arbete rörande hedersrelaterat problematik. Under de senaste två åren har ett 40-tal ungdomar och unga vuxna i åldern 12-23 år förekommit på ungdomsmottagningen med problem som kan härröras till hedersrelaterat våld och förtryck. Allt ifrån kontrollerande familjer eller partners till fysiska problem i samband med tidigare utförd könsstymning. En av anledningarna till att ungdomsmottagningen har fångat upp dessa ungdomar kan vara den tydliga informationen till ungdomarna om personalens sekretess gentemot vårdnadshavare. Det förebyggande arbetet sker genom information i frågan under klassbesök, affischering och utdelning av broschyrer samt frågor och upplysning i de enskilda samtalen. De senaste åren har ungdomsmottagningen också haft grupper med ensamkommande/nyanlända ungdomar med information om Sveriges lagstiftning, sex och samlevnadsundervisning, kroppskunskap, m.m.

I denna information benämns också manlig omskärelse kontra kvinnlig könsstymning.

Personalen vidareutbildas kontinuerligt i ämnet och har tät och god kontakt med Origo. Ungdomsmottagningen har i individärenden som rör hedersrelaterad problematik samverkat med elevhälsan, skolpersonal, socialtjänst, BUP, Unga Vuxna, Vuxenpsykiatri samt hänvisat till Origo och informations- och stödlinjer.

Föreningslivet

I dialog med kommunens fritidskonsulent framkommer att det inte finns något pågående samarbete mellan kommun och föreningsliv kring just hedersrelaterad problematik. Det finns dock ett stort intresse hos kommunens föreningar att jobba med/utbildas i ämnen som berör

trygga idrottsmiljöer. Det satsas stort på detta från Riksidrottsförbundet i samband med att Barnkonventionen blir lag och i och med idrottens utvecklingsresa; Strategi 2025. Ett utbildningsprogram kommer att utvecklas tillsammans med Stockholmsidrotten, eventuellt kan frågor om hedersproblematik komma att omfattas av det. Det finns idag inga indikationer på att föreningarna i kommunen upplever hedersproblematik. Det behöver inte innebära att det inte förekommer, bara att det inte syns eller uppmärksammas.

Trygg i Österåker och Integrationsenheten

Tidigare har problematiken kring hedersrelaterat våld och förtryck benämnts inom ramen för *handlingsplanen för våldsbejakande extremism*. Inför en uppdatering av denna handlingsplan planeras formuleringarna kring hedersrelaterat våld och förtryck att flyttas till den *handlingsplan rörande våld i nära relationer* som håller på att arbetas fram inom enheten.

Inom Trygg i Österåker och integrationsenheten pågår förutom arbetet med ovanstående handlingsplan inget specifikt eller övergripande arbete i en hedersrelaterad kontext. Inom ramen för det förebyggande arbetet planeras genomförandet av Toleransprojektet som bygger på en riktad insats för att möta de ungdomar och grupper i skolan som det finns social oro kring. Ungdomar får i Toleransprojektet reflektera över etiska dilemman, personligt ansvar och människovärde samt träna sin förmåga till samarbete, empati och problemlösning i en historisk kontext. Toleransprojektet är ett förebyggande arbete med elever i åk 8 för att minska en antisocial utveckling och förhindra rasism och våldsbejakande extremism. I detta material kan också frågor rörande hederskultur att beröras för att sprida medvetenhet och kunskap i frågan. Trygg i Österåker och integrationsenheten ställer sig positiva till ökad kunskap, kompetensutveckling och förvaltningsövergripande samarbete rörande hedersrelaterad problematik och förebyggande arbete.

Fritidsgårdarna

Inom fritidsgårdsverksamheten uppfattas inte hedersrelaterat våld och förtryck som synligt eller förekommande och därför pågår inget aktivt arbete med frågan. Anställda inom personalgruppen har dock deltagit i en föreläsning om hedersrelaterat våld, så viss kunskap finns om en situation skulle uppstå. Verksamheten är HBTQ-certifierad och arbetar aktivt med sina besökare kring frågor om alla människors lika värde. Verksamheten ställer sig positiv till att delta i vidare utbildning i ämnet.

LUPP

Utredningen har fokuserat på att kartlägga det arbete som pågår i den kommunala organisationen rörande hedersrelaterat våld och förtryck, men har också inneburit att verksamheternas uppfattning av problematikens omfattning har lyfts. Någon kartläggning bland barn och elever har inte gjorts specifikt kring hedersrelaterat våld och förtryck men något som skulle kunna spegla förekomsten av hedersproblematik hos kommunens skolelever är resultat från livsstilsenkäten LUPP. LUPP genomförs var tredje år i åk 8 och åk 2 på gymnasiet. Enkäten har en genomgående hög svarsfrekvens som ger tillförlitliga svar. I LUPP ställs frågan *Får du gifta dig med vem du vill?* vars svar bland annat skulle kunna indikera en hedersrelaterad problematik. (Bilaga 2) I den senaste mätningen som genomfördes 2016 uppgav 87% i åk 8 och 91% i år 2 på

gymnasiet att de får gifta sig med vem de vill. Sammanlagt 5% av eleverna uppger att de inte får gifta sig med vem de vill. Resterande uppger att de inte vet.

Förvaltningens slutsatser

Efter genomfört kartläggningsarbete är förvaltningens slutsats att hedersrelaterad problematik förekommer, om än inte i någon omfattande utsträckning. De personalgrupper som främst kommer i kontakt med barn och unga med en hedersrelaterad problematik är ungdomsmottagningen, skolan och barn- och ungdomsenheten inom socialtjänsten. Inom de andra verksamheterna finns en medvetenhet om problematiken men man upplever den inte som vanlig eller synlig. Däremot poängteras att detta inte behöver bero på att det inte förekommer, utan att kunskap kring ämnet saknas vilket gör att det är svårt att upptäcka.

Med undantag från ungdomsmottagningen sker det inget systematiskt arbete med fokus på hedersrelaterad problematik i de verksamheter som ingått i kartläggningen. Inom skola och socialtjänst förekommer ett visst förebyggande och åtgärdande arbete.

Det finns en efterfrågan om ökad kunskap kring hedersrelaterad problematik kopplat till den målgrupp respektive verksamhet arbetar med och det finns en önskan om förvaltningsöverskridande samverkan i frågan.

Bilaga 2

2019-08-13

LUPP- tabeller

Årskurs 8 - 2013

Får du gifta dig/bli sambo med vem du vill i framtiden?	%	Antal
Ja	87%	Redovisas ej
Ja, men endast om personen har samma bakgrund som min familj (t.ex. religion eller etnisk bakgrund)	2%	Redovisas ej
Nej	1%	Redovisas ej
Vet inte	11%	Redovisas ej

Årskurs 8 - 2016

Får du gifta dig med vem du vill i framtiden?	%	Antal
Ja	86,7%	314
Ja, men endast om personen har samma bakgrund som min familj (t.ex. religion eller etnisk bakgrund)	1,1%	4
Ja, men bara om personen är av ett annat kön än mig	2,5%	9
Nej	1,7%	6
Vet inte	8,8%	32

År 2 gymnasiet - 2013

Får du gifta dig med vem du vill i framtiden?	%	Antal
Ja	91%	Redovisas ej
Ja, men endast om personen har samma bakgrund som min familj (t.ex. religion eller etnisk bakgrund)	1%	Redovisas ej
Nej	1%	Redovisas ej
Vet inte	7%	Redovisas ej

År 2 gymnasiet - 2016

Får du gifta dig med vem du vill i framtiden?	%	Antal
Ja	91,1%	154
Ja, men endast om personen har samma bakgrund som min familj (t.ex. religion eller etnisk bakgrund)	1,2%	2
Ja, men bara om personen är av ett annat kön än mig	0,6%	1
Nej	3%	5
Vet inte	4,1%	7

I budget 2019 fick Skolnämnden uppdrag att i samråd med socialförvaltningen och skolornas huvudmän i uppdrag att kartlägga pågående arbete kring hedersrelaterad problematik i syfte att motverka psykisk och fysisk ohälsa hos unga.

Skolförvaltningen och produktionsförvaltningen har träffats och diskuterat uppdraget och bestämde att gå vidare genom att diskutera frågan med er den 10 april på chefsmötet. Fokus kommer ligga på problematikens utbredning och hur ni arbetar ute på enheterna, både förebyggande och åtgärdande.

För att få ett discussionsunderlag skickar vi här ut en kort enkät med frågor i förväg. Frågorna handlar om hedersrelaterat förtryck/våld. Exempel på tecken rörande hedersrelaterad problematik finns på nästa sida när du startar enkäten. Det finns även information på Skolverkets hemsida.

<http://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/motverka-hedersrelaterat-vald-och-fortryck>

Enkäten är öppen till och med den 29 mars.

1.

Tecken på hedersrelaterad problematik kan exempelvis vara:

(Hedersrelaterat förtryck och våld drabbar inte bara flickor/kvinnor, utan kan även omfatta pojkar/män och HBTQ-personer)

- Bevakning/misstanke om bevakning av syskon eller andra familjemedlemmar
- Olika villkor för syskons deltagande i sociala sammanhang
- Kontroll av barns och ungas klädsel eller olika kläd- och beteendekoder i och utanför skolan
- Kontroll av fritiden, exempelvis att eleven inte får delta i aktiviteter utanför skolan
- Barn och ungdomar som inte tillåts delta i vanligt förekommande skolaktiviteter till exempel klassresa med övernattnig, musikundervisning, idrottsundervisning, könsblandad simundervisning och sex- och samlevnadsundervisning.
- Barn och ungdomar som inte tillåts delta i vanligt förekommande fritidsaktiviteter såsom att gå på gym, dansa, simma, spela i ett band, gå på fritidsgård, etc.
- Bekräftat eller misstanke om att barnet/ungdomens familj vill ha kontroll över vänskapsrelationer, nutida och framtida kärleksrelationer samt sexualitet.
- Föräldrar som drar sig undan all kontakt med skolan och föräldrar som motsätter sig stödinsatser från skolans sida
- Oro över att föras ut ur landet under lov eller utlandssemester och bli bortgift
- Konkreta planer på äktenskap mot elevens vilja
- Oro över att familjen ska få reda på att man är homosexuell, bisexuell eller transperson
- Uppvisade symtom som kan vara en konsekvens av att en flicka är könsstympad.
- Önskan om att "återställa" sin "mödomshinna" eller slidkrans eller tvingas till "oskuldskontroll" för att söka oskuldsintyg eller oskuldsoperation.
- Synliga skador av våld
- Psykiskt våld i form av begränsningar, ryktesspridning, kontroll, hot och trakasserier.
- Få eller inga kamratkontakter

2.

Jag är chef för:

Förskola

Skola

3.

Har du på din enhet under 2018 och 2019 haft anledning att misstänka att barn eller elever utsätts för hedersrelaterat förtryck eller våld?

Ja

Nej

Om ja, hur många barn/elever gäller det?

4.

Har din enhet arbetat förebyggande och främjande mot hedersförtryck eller våld under de två åren?

Ja

Nej

Om ja, beskriv hur ni har arbetat förebyggande:

5.

Har din enhet arbetat åtgärdande kring hedersrelaterat förtryck eller våld under de två åren?

Ja

Nej

Om ja, beskriv hur ni arbetat åtgärdande:

Tack för din medverkan!

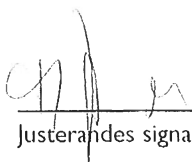
Vi ses den 10 april.

Forts. Kl § 8:4

26. Skolnämnden får i uppdrag att följa upp och utvärdera införandet av två- eller flerlärarsystem i kommunala grundskolor i kommunen. Detta ska ske i samråd med Produktionsstyrelsen.
27. Skolnämnden får i uppdrag att följa upp tidigare satsningar och utreda förutsättningarna för fler vuxna i skolan i syfte att avlasta lärare och minska lärares administrativa uppgifter med hänsyn till extra satsningar via skolpeng under 2016-2019.
28. Skolnämnden får i samråd med socialförvaltningen och skolornas huvudmän i uppdrag att kartlägga pågående arbete kring hedersrelaterad problematik i syfte att motverka psykisk och fysisk ohälsa hos unga.
29. Skolnämnden får i uppdrag att utreda behov av ytterligare yrkesprogram. Syftet är att ge ökad valfrihet inom kommunen och ökade möjligheter att gå vidare till annan utbildning, t.ex. från språkin introduktion.
30. Skolnämnden får uppdrag att följa upp genomförandet av extra satsning på utökat antal timmar, motsvarande 32 timmar per läsår i åk 6-9 idrott- och hälsa med hänsyn till satsningar i budget 2018.
31. Skolnämnden får i uppdrag att införa första förskolelärartjänst för 15 personer från och med 2019, vilket ska utvärderas efter 2 år.
32. Skolnämnden får i uppdrag att kartlägga, följa upp och analysera effekten av politiska satsningar under de tre senaste åren inom både förskole- och skolverksamhet. Detta ska rapporteras till Kommunstyrelsen senast juni 2019.
33. Skolnämnden får i uppdrag att utreda orsakerna bakom resultatet gällande psykisk ohälsa bland annat med hjälp av resultat från Stockholmsenkäten och föreslå eventuella åtgärder.
34. Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda förutsättningarna för att inrätta ett biståndsbedömt trygghetsboende ur både ekonomi- och verksamhetsperspektiv.

Forts. nästa sida

Justerandes signaturer

Utdragsbestyrkande